

Twisted forest

Här mot husets baksida finns en dörr som leder ut mot en dansk skog. Majestätiska lövträd, än äng, stigar och snår. Det är juni och skogen är ljus grön, marken är fuktig och på olika ställen pågår ett intensivt undersökande och prövande. Öppna långsamt, du kan mötas både av regn och varmt solljus.

Under tre dagar i juni 2022 följde jag den danska performancegruppens Wunderlands arbete med föreställningen *Twisted forest*, där deltagarna i grupper guidas med hjälp av hörlurar och performers till olika upplevelser i skogen.

Wunderland är baserat i Århus och arbetar med deltagarbaserade, immersiva föreställningar som ofta är platsspecifika. *Twisted forest*, arbetades fram och spelades först gången i Røgens præstegårdsskov några mil utanför Århus med premiär i augusti 2022. Senare flyttas föreställningen för att spelas på Gotland, Samsø i Danmark och Reykjavik på Island.

Wunderland med den konstnärliga ledaren Mette Aakjaer har ambitionen att tala till alla sinnen och arbetar multidisciplinärt. De använder text, ljudlandskap, performativa element som dans och fysisk teater, installationer och helkroppsupplevelser.

Inför *Twisted forest*, har alla medverkande arbetat med BMC- Body Mind Centering, en metod för att utforska rörelse och beröring och hur kropp, sinne och medvetande påverkar varandra. Arbetet med BMC genomsyrar både innehållet och stämningen i föreställningen. Olika delar av *Twisted forest*, tar utgångspunkt i olika organ, lungor, nerver, ben, muskler och blod, som sedan associeras till strukturer i skogen. Det är ett sätt att återupprätta en koppling mellan människan och skogen, mellan natur och kultur. Människan har länge distanserat sej och skilt ut sej från naturen och satt sej själv i centrum, vi lever i antropocen, människans tidsålder.

“Twisted forest “ vill öppna möjligheten till post-antropocen, att åter vara en del av naturen, jag är i skogen och skogen är i mej. Undertiteln till föreställningen är - *A human imagination game*, en inbjudan att drömma i skogen och med skogen.

Publiken har hörlurar och får både instruktioner om vad de ska göra och guidning genom olika upplevelser. På några ställen möts man av en performer som leder genom en upplevelse. Publiken är i olika grupper, först lite större, 12-14 st och sedan lite mindre, 6-8 stycken. Att bli och förhålla sej till en grupp är ett annat bärande tema i föreställningen.

Kära dagbok,

Juni 2022, Røgen, Jylland

Det är människor överallt, men stämningen är lugn och fokuserad. Föreställningen kräver väl genomtänkt logistik och välfungerande teknik, enormt tålamodsprövande, men ingen flippar när saker inte fungerar, de fortsätter metodiskt att arbeta och samarbeta.

Många här har en bakgrund inom dans eller olika kroppsterapier, en annan arbetskultur än den jag är van vid. Folk har liksom integritet. Jag övar mej på att vänta på kontakt, inte angripa.

Jag är till nytta, provar en instruktion tillsammans med Trine. Hon forskar och har skrivit en uppsats om Wunderland i Teatervetenskap. Vi är under ett stort träd i skogen, Trine läser

instruktionerna som publiken ska få i hörlurar och jag försöker följa. Vi tittar på ordningen och mängden av instruktioner, provar ordval, tid för varje moment. Vilka ord och bilder leder in i kroppen och vilka går via huvudet?

Sen hjälper vi Lindon, en av de medverkande, att göra i ordning en plats i skogen där deltagarna ska följa en bana, under och över grenar eller kan man välja väg efter sina fysiska förutsättningar? Små pinnar på marken måste plockas bort så det inte gör ont i händerna, hur kan man ta hjälp av landskapet för att hitta ingången? Lindon är så inne i sin idé att han inte märker att vi inte träffats förut.

Omsorgen om publiken, om den andre är berörande. Och önskan att göra världen lite bättre och människorna lite helare genom att de får en annan eller större tillgång till sin kropp.

Det kommer lite testpublik. Det regnar men det blir fina samtal på vägen mellan samlingspunkten och skogen. En journalist är med, hon ställer sej vid sidan av, betraktar och antecknar. Jag undrar hur hon ska kunna skriva om en upplevelse hon inte upplever.

Jag ska hålla ett samtal med publiken efter en av testföreläsningarna. Vi diskuterar olika sätt att göra det på och vilken funktion det ska ha. Efter en av deras tidigare föreläsningar, Horse inside out, fortsatte deltagaren ha på sej hörlurar och fick frågorna via mikrofon i dem. På så sätt kunde deltagaren stanna kvar i upplevelsen och frågorna fick också en integrerande funktion. Vi kommer fram till att jag stannar utomhus för samtalet och att jag går i skogen tillsammans med dem jag ska prata med.

Ingenting fungerar när provpubliken kommer. Vi ligger i gräset bredvid den lilla bäcken och ljudspåren går inte igång. Det är något fel med telefonerna, de hittar inte de trådlösa sändarna som placerats i skogen. Det är något fel med appen på telefonen som ska styra allt, det är också något fel med nätet, det har tagit årtal att ladda ner ljudfilerna. Vi är långt efter i tidsplanen. Plötsligt startar ljudet för en del av oss, jag dyker in i text och ljudlandskap, andra väntar, ljudteknikern kämpar desperat. Dramaturgen rycker in och läser en del av texterna högt, men på fel språk.

Vi fortsätter in i skogen, problemen följer efter oss. Jag tycker nästan att det är smärtsamt, alla intentioner, hela den intrikata väven av sensorisk input rivs sönder. Immersion blir svårt när man hela tiden krockar in i byggnadsställningarna.

Men efteråt har jag publiksamtalet, och de, publiken, är lyckliga, uppfyllda. Jag tänker att fantasin och föreställningsförmågan segrat.

Publiksamtal med tre damer i sjuttioårsåldern, Bente, Astrid og Mette

Jag frågar vad de hade för förväntningar när de kom. - Nyfiken, svarar en snabbt. De hade alla läst informationstexten innan och tycker att den bild de fått av dem stämmer med det som de upplevt. En av dem är väldigt nöjd med det, att det stod att det skulle handla om muskler, nerver och ben och att det faktiskt handlade om muskler, nerver och ben.

Jag frågar också om instruktionerna, och deras upplevelser skiljer sej mycket åt. En av dem blev upprörd över att gruppen inte följde instruktionen att den som gick först in i tältet skulle leda gruppen. En tyckte att performernas tysta instruktioner var väldigt oklara:

- Hon stod ju bara där och viftade!

En annan tyckte det var glasklart.

Saker som verkar påverka dem, mer än alla problem med tekniken, som de verkar kunna skilja ut från upplevelsen, är tempo, både det tempo man ska röra sej i och hur lång tid varje del

ska ta, om något känts orättvist, ansvaret för de andra, rädsla för att göra sej illa, funderingar på om det är något de tycker om eller inte tycker om, viljan att göra rätt och göra som de andra.

De reflekterar över natur och kultur, hur grenar var som skelett och skelettet som grenar, barndomsminnen som dök upp när vi kastade löv, hur otroligt starka de känt sej, som att de skulle kunna dra upp ett av de stora träden med rötterna, ansvaret för våra medmänniskor, kärlek och rädsla.

Vi är en liten grupp äventyrare, vi har varit med om mycket oberäkneligt, farligt och vackert.

Samtal med Mette Aakjær, konstnärlig ledare Wunderland och performer

Karin- Vad är din roll i *Twisted Forest*?

Mette- Jag kommer med idén och utvecklar konceptet tillsammans med andra. Och så deltar jag som performer.

Karin- Vad kallar du publiken?

Mette- Jag kallar dem publikdeltagare (på danska publikumsdeltagere) Kallar man dem publik tror de att de bara ska sitta och titta på och i den här föreställningen är de ju väldigt indragna, även rent fysiskt.

Karin- Vad är publikdeltagarnas roll i föreställningen?

Mette- Jag vill ge dem en upplevelse som talar till alla sinnen och hela kroppen. Publikdeltagarna blir ju också en visuell och fysisk del av föreställningen, de ser varandra i skogen. Men det är mest en bieffekt, som i och för sej är fin. Det viktiga för mej är samarbetet i grupperna, att skapa samhörighet med varandra men också med naturen.

Karin- Vad har publikdeltagarna för information och förförståelse när de kommer?

Mette- När de köper biljetten så får de veta att de ska ha kläder som kan bli smutsiga och skor efter väder. Det står också att de kommer att delta, men inte på vilket sätt, det blir en överraskning.

Karin- Hur kommunicerar du deltagandet till publiken i din roll som performer?

Mette- Jag lyssnar med alla sinnen och känner in publiken, använder tydligt kroppsspråk och försöker vara tydlig i min guidning, framför allt om det handlar om beröring. Men det handlar också om att skapa en stämning.

Karin- Hur skapar man en stämning?

Mette- Det kan man göra på många olika sätt, men i den här föreställningen arbetar vi med Body Mind Centering. Jag går in i olika kroppssystem med mina sinnen och föreställningsförmåga och då kommer jag in i en speciell stämning eller atmosfär och det märker publikdeltagarna. Dom vet antagligen inte vad det är, men märker det ändå.

Karin- Hur tänker på och inkluderar publikdeltagarna medan du arbetar fram en föreställning?

Mette- Vi har workshops och rep där vi provar och leker tillsammans, så då finns det ju riktiga kroppar att jobba med. Men många av dem är ju dansare och performers och jämfört med många andra så är dom vana att lyssna och följa. Från början försöker vi ha mycket testpublik som kommer utifrån och som vi kan öva med.

Karin- Människor upplever ju saker väldigt olika, hur kan ni anpassa instruktionerna?

Mette- En del går att anpassa, men det finns ju en ram. Det är också skillnad om det är en person eller en grupp, är det bara en är det ju lättare att anpassa till den. Om det är en grupp med olika fysiska förutsättningar, blandat tonåringar och äldre tex, så får man försöka komma fram till någon som funkar för alla. Man brukar känna det, vi har ju en hel del erfarenhet att falla tillbaka på. Ofta vet man om det är för mycket instruktioner eller om det är för många element i upplevelsen, att det behöver rensas ut. Hur mycket tid behöver det vara mellan olika delar, så folk inte blir stressade. Och så ska man komma ihåg att säga att man inte kan göra fel. Människor vill ju så gärna göra rätt, vara bra, det kan bli en stressfaktor. Så det är viktigt att lugna publikdeltagarna, det är en förutsättning för att ge sej hän.

Karin- Vad står det i publikkontraktet för den här föreställningen?

Mette- Dels är det ju den information som de får innan, att de ska ut i skogen, att de ska ha dräkter på sej och ha hörlurar. Och dels är det föreställningens ram som vi arbetar på nu. Det är viktigt att de börjar tillsammans, de får lägga sej ner, komma till ro och i ett lite annat tillstånd så de kan överlämna sej till det som händer. I hörlurarna kommer det tydliga instruktioner eller så får det instruktioner av performerna, det är spelregler som att gruppen måste hålla ihop och att de inte ska gå upp på ängen. Under första delen går de i grupp men sedan får de också gå runt själva.

Karin- Så det är lite olika kontrakt?

Mette- Ja, det är det faktiskt i den här. I början blir de ledda, sen blir dom släppt fria och sen ska dom tillbaka igen till att bli ledda. Det har vi inte provat förut, tidigare har en performer lett gruppen och så har de mött andra performers. Men då har vi varit åtta performers, nu är vi bara fyra och så är det fyra ställen där man leds av ljud och text i hörlurarna; soundspots.

Karin- Vad kallar du det du gör; immersiv teater?

Mette- Det har ändrats med tiden. I början kallade vi det för interaktiv teater. Många av våra föreställningar har varit både tekniskt och fysiskt interaktiva, men så tycker en del att man bara kan kalla det interaktivt när deltagarna kan påverka handlingen. Vi har också kallat det för publik indragande, deltagarbaserat, deltagarinvolverade och immersivt.

Nu kallar det lite olika beroende på vem jag talar med. En del har aldrig hört talas om immersivt, och för andra är det ett buzzword, de håller på att kräkas när man säger det, för att allt ska vara immersivt.

Karin- I mycket av det du gör är ju publikdeltagande centralt. Varför?

Mette- Jag tycker att det är så viktigt att få upptäcka att om man kan bli mer närvarande i sin kropp och sina sinnen, så påverkar det hur vi upplever och behandlar oss själva, andra människor, världen och naturen. Jag tror att vi blir lyckligare och att det också ökar andra och annats välbefinnande. Jag tror att vi vet de sakerna någonstans men att vi glömmer det när vi blir äldre eller att vi vet det till en viss punkt. Jag skulle önska att fler fick den tillgången, det är kanske inte något man bara lär sej så där, men man får en glimt av det och får kanske lust att söka mer, eller att man går i skogen på ett annat sätt nästa gång.

Karin- Undertiteln är *-a human imagination game*, vad är det?

Mette- Temat är ju det är ju det här med vår föreställningsförmåga, jag tycker att det är så fascinerande, att vi kan föreställa oss det som ännu inte finns, man kan skapa det. Ofta tillsammans med andra som har andra färdigheter och förmågor än vi själva. Och i föreställningen är det mycket man upplever genom kroppen och sinnena. Vi använder både vår föreställningsförmåga och våra sinnen för att gå på upptäcktsfärd i kroppen, i skogen och i gruppen, i *Twisted forest*.

Samtal med Nina Tind och Molly Nyeland, performers i Twisted forest

Nina beskriver sin roll i Twisted forest som att hon är en facilitator, en guide, till upplevelsen. Upplevelsen tänker hon på både som relationen till platsen och till det som händer i kroppen när man är på platsen. Det här är ju inte en scen och salong-situation, det här är mycket mer intimt. Molly kallar det också att hon faciliterar eller guidar till upplevelserna skogen.

Både Nina och Molly är dansare, båda upplever att de använder andra förmågor i den här typen av verk, än när de står på scenen.

- På scenen blir jag tittad på, säger Molly, jag ska visa upp hur duktig jag är på att dansa, men här tittar jag och publikdeltagarna tillsammans på något.

Nina säger att i andra situationer, om det blir för mycket fokus på henne själv och hon inte har kostym eller mask, drabbas hon av scenskräck. Här, i *Twisted forest*, är fokus på något de ska göra, uppleva eller på ett objekt. Det handlar inte om att spela en karaktär, utan mer vara värd för upplevelsen. Men hon använder en annan energi, en annan kropp och ett annat fokus än när hon sitter hemma framför datorn, det är en förhöjning, en beredskap. Hon försöker möta publikdeltagarna där dom är, läsa av deras energi, motstånd och nyfikenhet.

Hon använder ögonkontakt, kroppskontakt och andning för att kommunicera med publikdeltagarna.

- Ofta om någon börjar hålla andan, så är det signal, eller om jag själv inte andas eller om det spänner i tungan, då är det något med kontakten, säger hon.

För att skapa trygghet är gruppen viktig. Det är bra att börja göra enkla saker tillsammans, säger Molly, lägga tre fingrar på trädets, andas, hålla varandra i handen. Hon försöker alltid vända sin framsida mot publikdeltagarna för att vara mer inbjudande, hon gör ansiktet milt och strävar efter att ha en succékänsla inför allt de gör, att yes, nu rörde alla vid jorden, det är en succé att alla ville vara med.

Jag frågar vad det skulle stå i publikkontraktet om det skulle skrivas. Nina svarar att det måste innehålla en grundöverenskommelse om att de vill delta, att de sagt ja. Hon å sin sida kommer att utmana publikens gränser men inte överskrida dem eller manipulera dem till något de inte vill. Men hon kan inbjuda till en möjlighet att prova något nytt, eller något man inte känt på länge och kanske saknat.

Om hon tex vill att människor ska få känna hur rösten känns inne i kroppen, kan det börja med att märka andningen, sedan nynna, stegvis, så publikdeltagarna hinner bygga tillit. Verktyg för att bygga tillit är att vara lugn och grundad i sej själv, andas djupt, att vara tydlig, låta saker ta tid, visa om de har ögonkontakt eller tittar på någonting tillsammans.

Samtidigt måste kontraktet innehålla att ingen av oss vet var det hela ska sluta, exakt hur utbytet ska se ut. Men det kan stå i kontraktet att hon kommer att läsa av deltagarna och göra det igen, att deras förhållande kan ändras, men också att publikdeltagarna kan säga ja eller nej, mitt i upplevelsen. Det ska helt enkelt stå i kontraktet att det hela tiden är till förhandling.

Nina poängterar att det är något ömsesidigt, att både hon och publikdeltagarna ger och tar, och att hon upplever en sådan glädje att det hon kan och har övat på, kan ge dem hon möter något. Kanske förlöser det något i dem, eller så har de roligt, njuter eller får associationer. Hon beskriver att det som händer där, mellan dem, är något viktigt och berörande, något som både hon själv och publikdeltagarna verkligen behöver.

Molly är inne på samma sak: - Jag hoppas att de har samma sak kvar som jag, att det här delade vi, det här fick vi att hända, det stannar kvar hos mej. Och jag tror att om man upplever något på ett ställe så öppnar det för vidare upplevelse i skogen.

Samtal med Sigrid Aastrup, scenograf i Twisted forest

Utanför församlingshuset i Røgen, som Wunderland fått låna, och där man äter, har kontor, löser tekniska problem, syr och tillverkar, står Sigrid med en varmluftspistol framför en fallskärm som är utbredd i gräset.

Hon beskriver sin roll som att hon är visuell konsulent, till skillnad från en mer traditionell scenograf roll. Hon kommer med olika material och med sin erfarenhet av att jobba med material. Materialen erbjuder hon som ett språk för upplevelsena som performerna håller på att utforma. Performerna testar och utvecklar själva och sen kommer kanske Sigrid in igen, så pingpongar dom fram och tillbaka.

Materialen förvandlas ofta, som fallskärmen av varmluftspistolen, strävan är att göra dem oigenkännliga, mer levande.

- Jag letar efter något flytande, med kvaliteter från naturen, något organiskt, i rörelse säger hon. *Twisted forest* handlar ju om att levandegöra, sätta igång människor, väcka livslust, intensitet, vad det är att vara människa i förhållande till omgivningen och andra människor.

Hon har jobbat med fler produktioner med Wunderland och processen har sett olika ut. Ibland har miljöer och scenografi varit färdiga när repetitionerna börjat. I *Orms Rejse* skulle det byggas med tidsenliga material. Inget fick ge associationer till samtiden. -Det slutade med att jag stod i en container och drog metalldelar ur en tvättmaskin, säger Sigrid. Mycket av mitt jobb handlar om att hitta rätt material.

På samma sätt letar hon efter rätt uttryck, rätt visuellt språk, med fallskärmarna. De behöver bli mer organiska, upplevelsen de ska användas till är svävande, flytande, och då vill hon att folks tankar ska gå i den riktningen. Hon har valt bort enfärgat och sen batik, det berättade fel saker, hon vill ha kvar ett sportelement, något folk kan känna och tänka att det här har jag provat förut.

- Den här "twistedhet", som Mette är väldigt inne på, att presentera något hållningsändrande och tankeväckande. Hon vill göra det på ett abstrakt, inte konkret, sätt så du nästan inte märker att du blivit lite knuffad på, att man går hem med känslan av att man undrar vad det var eller att man känner sej berörd, men att man inte riktigt vet hur. Jag är utbildad inom kommunikation och vill att saker ska vara konceptuella, förklarande, det där med abstrakta rum tycker jag är svårt.

Jag frågar Sigrid hur det går att få ihop deras olika ingångar och hon säger att brukar lösa sej, att det är ett speciellt sätt att samarbeta på som hon uppskattar.

Mycket handlar om det sinnliga, det analytisk och konkreta får stå tillbaka, och att det är som att man som publikdeltagare aldrig kommer till den punkt där man förstår, man håller hela tiden på att förstå.